

Valg af hingst til din hoppe! -Tips og ideer til at tolke kåringskaraktererne!

Denne lille artikel henvender sig nok mest til den nye eller knap så erfarne avler og vil forsøge at fortælle lidt om, hvad alle de der tal egentlig siger om avlshingsten!

Meningerne er mine personlige og bygger på mange års indhøstet erfaring. Det er uden tvivl ikke SANDHEDEN – men helt sikkert en DEL af sandheden.

Islandske heste bedømmes ud fra en skala der går fra 5 til 10! Får en hest 5 for en gangart, kan det betyde at gangarten slet ikke er vist.

Det er typisk gangarten pas, hvor man kan se at en hest får karakteren 5 – og det kan så betyde at hesten er ren 4-gænger og ikke har pas i sig - men det kan også sagtens være et valg fra fremviserens side, ikke at vise pas ved den pågældende kåring enten fordi det kan gå ud over fx tølten – eller fordi hesten endnu ikke er stærk nok til at løbe en hel paslængde. Det er der nemlig regler for, så det nytter ikke noget at hesten bare løber 50 meter pas – det vil også mønte ud i et 5-tal! Her kan det være en rigtig god ide at snakke med fremviseren og spørge om årsagen til 5-tallet.

Hvis en hest har 5 for pas – bør man som hoppeejer "forlange" at tøltkarakteren er godt oppe over middelkarakteren 8, da der ellers er en vis fare for at evnen hos afkommet til at bevæge sig lateralt er nedsat. Man bør heller ikke vælge en hingst med 5 for pas hvis ens hoppe heller ikke har pas. Afkommet risikerer at skulle trænes virkelig meget før der kommer en go og flydende tølt.

Får en hest 10 for en gangart eller egenskab, betyder det at denne egenskab er vist til det ypperste.

Men er det nu også altid godt? Ja selvfølgelig er det det – men måske ikke for os alle! 10 for tølt gives fx kun hvis hesten udover at være taktren, løber meget hurtig tølt.

Her vil karakteren for langsomt tempo tølt for langt de fleste hobby-avlere være mere vigtig at kikke på. En høj karakter her fortæller at hesten er taktren, at den bruger sin bagpart optimalt og har evnen til at samle sig og har et samarbejdsvilligt gemyt – alt sammen egenskaber som de fleste gerne vil kunne finde i deres konkurrencehest men som også er vigtigt for skovturshesten – her er højt tempo med fare for en lidt stakato-agtig tølt ikke nødvendigvis ønskværdigt.

Forstil dig en hypotetisk hest med 9,5 for tølt og måske 7,5 for langsom tølt – det kunne sagtens være en meget anspændt sag der stiver sig og mister gangartens rummelighed når der forlanges samling. Ikke nogen ønske-ganger!

Galop! Hvis man skal opnå topkarakter for galop skal den være så ren tretaktet som muligt – der skal være godt opspring – men den skal især være meget meget hurtig!!

Super egenskaber hvis man drømmer om gædingarkeppni og pasløb.

Kik også her på den langsomme galop – Her opnår hesten KUN høje karakterer hvis den kan sætte sig og runde ryggen – og acceptere rytterens hjælpere til høj samlingsgrad. Alt sammen gode egenskaber til ovalbanehesten og Gædingarfirmi hesten.

Skridtkarakteren har ikke nogen høj faktor når kåringsresultatet udregnes og er derfor ikke et vigtigt element i den samlede kåring. Det er en skam, da skridten for de fleste ryttere er utrolig vigtig. Det gælder både får skovtursrytteren men så sandelig også for toprytterne som ikke kommer langt med en gangartshest der tripper og korter sig i skridten. I ovalbane discipliner tæller skridtkarakteren fx i femgang lige så meget som tøltkarakteren!

Skridtkarakteren fortæller også en hel masse om hestens sind og evne til at kunne gå højt tempo det ene øjeblik – for dernæst at kunne slukke for knappen og slappe af i en god smidig skridt med gennemtrædning og rygsving.

Karakteren for sind og vilje er også et vigtigt sted at kikke. Og en svær størrelse at håndtere. Her er det igen måske ikke den højeste karakter der er den optimale og ”bedste” for den almindelige rytter. Karakteren 8 kaldes ”ridehestevilje” og det er netop det, den er.

For at opnå karakterer højere end 8,5 skal hesten virkelig sprudle. Den skal fx næsten være ustoppelig for enden af kåringssporet eller den skal gå meget hurtigt i alle gangarter. Den skal vise hurtigt pas og over lang distance. Alt sammen egenskaber som gør hesten fantastisk –JA! Men måske ikke nødvendigvis nem i den almindelige rytters hænder.

Adfærd som trækker ned på sind/vilje karakteren er fx pisken med halen, refusion, uvillighed ved at gå ind på banen. Hesten er for øvrigt under bedømmelser under hele kåringen – så er den utilbens under bygningsbedømmelsen eller målingen – ja så bør det også trække ned. Det har jeg dog desværre aldrig set ske.

Personligt lægger jeg stor vægt på karakteren form under rytter. Her kan man se mange af hestens bygningskarakterer komme til udtryk – halsens smidighed vil vise sig – ryggen smidighed og evnen til at samle sig og træde ind under sig – bagbenenes indundertræden og haseaktion og selvfølgelig forbensløftet.

Ligeledes viser hestens talent og udvikling sig her – så ser man på en ung hest – 5 eller måske endda 4 år - som får en flot karakter for form under rytter – ja så ser man uden tvivl også på en hest, der har gode gener med sig for et godt og samarbejdsvilligt sind, for tølt, - for tidlig udvikling af både bygning og rideegenskaber – altså for at være den smukke, dejlige og behagelige ridehest vi vel alle stræber efter.

Så mit råd til dig der ønsker at avle din kommende ridehest - kik på tølt-karakteren – OG på karakteren for langsom tempo tølt og langsom tempo galop – kik på sind/vilje- karakteren – kik på form under rytter – kik på skridt-karakteren.

Mvh

Anne Marie Veistrup